

Regionų komiteto nuomonė – 2015 m. Europos Sąjungos biudžeto projektas

(2014/C 271/11)

Pranešėja Agnès Durdu (LU/ALDE), Vinkranžo savivaldybės tarybos narė**I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS**

REGIONŲ KOMITETAS

1. pabrėžia, kad šioje nuomonėje aptariamas ES biudžeto III skirsnis ir nenagrinėjamos su V išlaidų kategorija susijusios administracinės išlaidos;
2. primena, kad Komitetas antrą kartą parengia nuomonę savo iniciatyva dėl metinės ES biudžeto procedūros;
3. atkreipia dėmesį į tai, kad metinio ES biudžeto sudarymas turi tiesioginio poveikio vietos ir regionų valdžios institucijoms ir jų viešiesiems finansams ir yra politinio ir strateginio pobūdžio;
4. apgailestauja, kad 2014–2020 m. daugiametė finansinė programa (DFP) buvo priimta šešiais mėnesiais vėliau nei ankstesniu 2007–2013 m. laikotarpiu, ir konstatuoja, kad tai turės poveikio išpareigojimų asignavimų įsisavinimui ir mokėjimų struktūrai vidutinės trukmės laikotarpiu;
5. apgailestauja, kad Europos Komisija savo pasiūlymą dėl 2015 metinio biudžeto priėmė tik birželio 11 d., t. y. beveik dviem mėnesiais vėliau, negu tai buvo padaryta 2013 ir 2014 m. Šis delsimas neleidžia įvairioms suinteresuotosioms šalims, įskaitant Regionų komitetą, laiku pareikšti savo nuomonę prieš Tarybai pasirenkant poziciją;
6. apgailestauja, kad trūksta statistinių duomenų, būtinų Regionų komitetui, kad jis galėtų atlikti savo patariamąją funkciją ir parengti lyginamąją valstybių narių analizę. Tokie duomenys RK leistų geriau nustatyti daugiapakopio valdymo privalumus bei trūkumus ir pateikti pasiūlymų, kaip optimizuoti ES biudžeto naudojimą;
7. šiomis aplinkybėmis Komisijos prašo jam teikti nuolat atnaujinamą informaciją apie ES biudžeto vykdymo eigą;
8. taip pat Europos Komisijai primena savo prašymą kuo greičiau perduoti:
 - a. konsoliduotus duomenis apie subnacionalinių valdžios institucijų gautas lėšų sumas;
 - b. konsoliduotus duomenis apie neįvykdytus išpareigojimus pagal skirtingas biudžeto išlaidų kategorijas ir programas;
 - c. duomenis apie neįvykdytų išpareigojimų pasiskirstymą ne tik pagal šalis, bet ir pagal lėšų gavėjų kategoriją (nacionalinės valdžios institucijos ar subnacionalinės valdžios institucijos);
 - d. informaciją apie nacionalinių ir subnacionalinių valdžios institucijų surinktas lėšų sumas, skirtas pagal pasidalijamojo valdymo metodą įgyvendinamų ES projektų bendram finansavimui;
9. pabrėžia, kad pastaraisiais metais būta daug taisomųjų biudžetų ir mano, kad dėl jų nukenčia geras valdymas ir metinių biudžetų skaidrumas;
10. ragina Europos Komisiją, Europos Parlamentą ir Tarybą suderinti biudžeto projektų pakeitimų teikimo tvarką, kad būtų suprantamesnė ir skaidresnė procedūra ir todėl būtų lengviau įgyvendinti demokratinės kontrolės procesą;

2015 m. biudžeto svarba dabartinėmis sąlygomis

11. primena, kad dauguma ES valstybių narių, nepaisant tam tikrų ekonomikos atsigavimo ženklų, vis dar neįveikė krizės ir nacionalinės bei subnacionalinės valdžios institucijos susiduria su biudžeto suvaržymais; pabrėžia tai, kad 2015 m. biudžetas gali turėti didžiulę reikšmę siekiant įtvirtinti ekonomikos atsigavimo tendenciją, atlikti Europos ateičiai būtinas investicijas ir sušvelninti krizės poveikį Europos Sąjungos piliečiams;

12. primena lemiamą vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį atgaivinant ekonomiką ir užtikrinant ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą Europos Sąjungoje, kadangi būtent joms tenka trečdalis viešųjų išlaidų ir du trečdaliai viešųjų investicijų ir jos taip pat aktyviai dalyvauja valdant ir (arba) naudojant ES biudžetą, o tai parodo tiesioginį ES biudžeto poveikį vietos ir regionų valdžios institucijų biudžetams ir patvirtina, kad įsipareigojimų asignavimų perkėlimas į kitą laikotarpį galėtų turėti neigiamo poveikio realiajai ekonomikai;

13. atkreipia dėmesį, kad pažanga, padaryta įgyvendinant strategijos „Europa 2020“ tikslus, kelia nusivylimą, ir 2015 m. biudžetas turi lemiamą vaidmenį siekiant šių tikslų;

14. pabrėžia, kad naujais 2014 m., kurie yra pirmi DFP metai, bus priimti nedidelio masto įsipareigojimai ir 2015 m., t. y. antri DFP metai, turės lemiamą reikšmę užtikrinant sėkmingą naujųjų 2014–2020 m. daugiamečių programų įgyvendinimą; primena, kad vis tik naujais finansiniais 2015 m. reikia numatyti menką įsipareigojimų įsisavinimą, kuri visų pirma apskunkins „n+3“ taisyklę, todėl Europos Komisiją ir valstybes nares, dalyvaujant regionams, ragina kuo greičiau patvirtinti partnerystės susitarimus ir veiksmų programas, kad jas būtų galima kuo greičiau įgyvendinti;

15. atkreipia dėmesį į tai, kaip svarbu kuo anksčiau suplanuoti investicijas, kad būtų sušvelnintas galimas neigiamas jų susikaupimo laikotarpio pabaigoje poveikis, ir apgailestauja, kad Komisija vis dėlto iš anksto nenumato kitų asignavimų šalia tų, kuriuos jau yra numaciusi skirti, pavyzdžiui, Jaunimo užimtumo iniciatyvai, „Horizontas 2020“, „Erasmus+“ ir COSME. Išankstinis planavimas visų pirma galėtų būti vykdomas tokių centralizuotai valdomų programų kaip, pavyzdžiui, Europos infrastruktūros tinklų priemonė (ypač energetikos tinklai), atveju, kadangi decentralizuotai valdomų programų įgyvendinimui reikia laiko ir jų negalima iš anksto suplanuoti 2014–2015 m.;

16. suvokia su jaunimo nedarbu susijusios problemos mastą ir Europos Komisijos prašo patikslinti Jaunimo užimtumo iniciatyvai numatytą 6 mlrd. eurų, kurie turėtų būti skirti 2014–2015 m., teikimo tvarką ir partnerystės susitarimų sąveiką su nacionaliniais planais įgyvendinant Jaunimo garantijų iniciatyvą; abejoja pajėgumu per 2014–2015 m. panaudoti 6 mlrd. turint omenyje, kad vėluojama priimti veiksmų programas ir nedaug valstybių narių jau buvo numaciūsios išlaidas 2013 m. rugsėjo 1 d.; šiomis aplinkybėmis pabrėžia, kad 2015 m. pradžioje būtina parengti šios iniciatyvos įgyvendinimo pažangos ataskaitą; ragina Europos Komisiją patikslinti, kiek lėšų šiai ilgalaikei problemai spręsti bus skiriama nuo 2016 m.; galiausiai, pritaria Europos Parlamento nuomonei, kad reiktų išnagrinėti visas finansavimo galimybes, įskaitant bendrąją DFP įsipareigojimų maržą, kad būtų užtikrintas šios biudžeto išlaidų kategorijos tęstinumas po 2015 m.;

17. prašo numatyti atskirą biudžeto išlaidų kategoriją techninei pagalbai Adrijos ir Jonijos makroregionui teikti, kaip kad buvo padaryta 2014 m. numatant po 2,5 mln. EUR įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų Baltijos ir Dunojaus makroregionams.

Įtempta mokėjimų asignavimų padėtis

18. apgailestauja, kad susikaupė daug neapmokėtų sąskaitų (2013 m. pabaigoje už 23,4 mlrd. eurų vien trijų struktūrinių fondų ir sanglaudos fondo atveju); reiškia apgailestavimą, kad pastaraisiais metais šis reiškinys vis labiau plinta; pabrėžia, kad yra nepriimtina tai, kad Europos Komisija nepajėgia vykdyti savo įsipareigojimų, ir dėl mokėjimų asignavimų trūkumo neatsiskaitoma su lėšų gavėjais; palankiai vertina Europos Komisijos pasiūlymą panaudoti visus DFP 2015 m. numatytus mokėjimų asignavimus; tačiau labai nuogaštauja dėl mokėjimų asignavimams numatytų nepakankamų lėšų ir dėl su grynųjų pinigų srautais susijusių suvaržymų, kadangi Komisija, ko gero, negalės greitai apmokėti visų mokėjimo prašymų, todėl regionuose gali kilti didelių problemų;

19. apgailestauja, kad dėl varžančios mokėjimų asignavimų viršutinės ribos ES negali imtis veiksmų susidarius ekstremaliai padėčiai, pavyzdžiui, humanitarinės politikos atveju vėluojantys mokėjimai apskunkina humanitarinių organizacijų darbą. 2013 m. pabaigoje buvo neapmokėta šių organizacijų pateiktų sąskaitų už 160 mln. eurų.

20. reiškia savo susirūpinimą dėl atotrūkio tarp įsipareigojimų asignavimų ir mokėjimų asignavimų sumų tokiomis aplinkybėmis, kai sparčiai daugėja neįvykdytų įsipareigojimų; pasisako prieš ES biudžeto struktūrinį deficitą ir Komisijos prašo parengti aiškų veiksmų planą, kuris padėtų subalansuoti biudžetą likusiu biudžetiniu 2014–2020 m. laikotarpiu, tuo tikslu primena RK nuomonę dėl ES biudžeto vykdymo (pranešėjas Adam Struzik);

21. palankiai vertina, kad 2015 m. biudžeto projekte, kaip ir 2014 m., skiriamas labai didelis dėmesys 2007–2013 m. laikotarpiu prisiimtų įsipareigojimų mokėjimams, kad būtų išvengta pavėluotų mokėjimų susikaupimo ir nuo 2016 m. būtų galima įvykdyti kuo daugiau 2014–2020 m. laikotarpio mokėjimų;
22. pirmenybę siūlo teikti atsiskaitymui su nuo ekonomikos krizės labiausiai nukentėjusiomis valstybėmis narėmis, kurių ES paprašė dėti didžiules pastangas sumažinti valstybės skolą ir biudžeto disbalansą ir kurioms labiausiai reikia ES paramos, kad paskatintų augimą ir padėtų savo pažeidžiamiausiems piliečiams;
23. apgailestauja, kad 2015 m. ES biudžeto projekte nenumatyta naudoti rezervo nenumatytoms išlaidoms, nes tai galėtų padėti lengviau spręsti grynujų pinigų srautų problemas ir greičiau apmokėti mokėjimo prašymus;

Perspektyvos po 2015 m.

24. prašo 2014 ir 2015 m. bendrą maržą, skirtą augimui ir užimtumui, nuo 2016 m. panaudoti sanglaudos politikos išlaidų kategorijai;
25. džiaugiasi, kad buvo sukurta Europos Komisijos, Europos Parlamento ir Europos Sąjungos Tarybos pirmininkų įgaliojimus turinti aukšto lygio darbo grupė dėl ES nuosavų išteklių, kuriai pavesta patobulinti dabartinę ES biudžeto pajamų sistemą, pasiekusią savo ribas. Iš tiesų yra labai svarbu pertvarkyti sistemą, kad, padidinus ES nuosavus išteklius, ES biudžetas taptų mažiau priklausomas nuo valstybių narių tiesioginių įnašų ir taip būtų sudarytos palankesnės sąlygos deryboms dėl mokėjimų asignavimų;
26. pakartoja savo pageidavimą, kad RK būtų paprašyta pateikti nuomonę apie artimiausių metų biudžetus;
27. pageidauja, kad RK būtų kviečiamas į dabartinei padėčiai ir biudžeto įvykdymo perspektyvoms einamaisiais ir būsimaiais metais skirtus tarpinstitucinius posėdžius, numatytus tarpinstitucinio susitarimo dėl DFP priedo 36 punkte;
28. prašo persvarstyti teisės aktus, reglamentuojančius 60 dienų mokėjimo terminą, kad jis taptų privalomas pasidalijamojo valdymo programoms ir kad už šio termino nesilaikymą nacionalinėms valdžios institucijoms būtų taikomos finansinės sankcijos;

2014 m. birželio 26 d., Briuselis

Regionų komiteto
Pirmininkas
Michel LEBRUN